

บทบาทสำคัญของการเขียนอักษรพู่กันจีน ต่อการส่งเสริมการเรียนรู้การสอนอักษรจีน ของผู้เรียนชาวไทยในระดับพื้นฐาน¹

สวิตต์ ก่อมงคลกุล

นักศึกษาระดับปริญญาโท

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

sawit.kormongkolkul@gmail.com

จตุวิทย์ แก้วสุวรรณ

รองศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

fhumcwk@ku.ac.th

รับบทความ: 22 สิงหาคม 2565

แก้ไขบทความ: 27 ตุลาคม 2565

ตอบรับบทความ: 31 ตุลาคม 2565

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์บทบาทสำคัญของการเขียนอักษรพู่กันจีนต่อการส่งเสริมการเรียนรู้การสอนอักษรจีนสำหรับผู้เรียนชาวไทยในระดับพื้นฐาน โดยผู้เขียนได้ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากตำรา หนังสือ

¹ บทความฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง การศึกษาดำรงและหนังสือการเขียนอักษรพู่กันจีนเพื่อพัฒนาไปสู่การออกแบบการเรียนรู้การสอน หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หลักสูตร วิทยานิพนธ์ บทความวิจัย บทความวิชาการ ข่าวและประกาศของ
หน่วยงานภาครัฐ จากผลการวิเคราะห์พบว่าการเขียนอักษรพู่กันจีนมีบทบาท
สำคัญต่อการส่งเสริมการเรียนรู้การสอนภาษาจีน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการสร้าง
เสริมความรู้ทางวัฒนธรรมอักษรจีนและศิลปวัฒนธรรมจีน ด้านการสร้าง
เสริมทักษะการเขียนอักษรจีนของผู้เรียน ด้านการแก้ไขข้อผิดพลาดในการ
รับรู้อักษรจีนและด้านจิตวิทยาการเรียนรู้การสอนอักษรจีน ซึ่งสามารถนำผล
การศึกษาดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการฝึกฝนให้ผู้เรียนเขียนอักษรจีนให้
ถูกต้องและสามารถใช้ให้ผู้เรียนเห็นความแตกต่างของระบบอักษรไทยและ
อักษรจีนอย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม
จีนที่สอดแทรกอยู่ในการเขียนอักษรพู่กันจีนและทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อ
การเขียนอักษรจีนมากขึ้น

คำสำคัญ: การเขียนอักษรพู่กันจีน, อักษรจีน, การเรียนการสอนภาษาจีน,
ผู้เรียนชาวไทย, ภาษาจีนพื้นฐาน

The Critical Role of Chinese Calligraphy in the Encouragement of Teaching and Learning Chinese Characters for Basic Level of Thai Students

Sawit Kormongkolkul

M.A. (Eastern Languages) Student

Faculty of Humanities, Kasetsart University

sawit.kormongkolkul@gmail.com

Chatuwit Keawsuwan

Associate Professor, Litt.D., Lecturer

Faculty of Humanities, Kasetsart University

fhumcwk@ku.ac.th

Received: August 22, 2022

Revised: October 27, 2022

Accepted: October 31, 2022

Abstract

This article aims to analyze the critical role of Chinese calligraphy in encouragement of the teaching and learning Chinese characters for Thai students in basic level. The author reviewed relevant information from textbooks, books, dissertations, research articles, academic articles, news, and announcements from government institutes. From the author's analysis, it was found that Chinese

calligraphy played an essential role in encouragement of teaching and learning Chinese characters in four areas, namely, improving knowledge of Chinese-character culture, Chinese art and culture, improving learners' ability to write Chinese characters, correcting errors in acquiring Chinese characters, and the psychology of Chinese characters teaching and learning. The results can help students correctly write Chinese characters, and it can make students aware of the differences between the Thai and Chinese characters system. It also encourages learning Chinese culture which embedded in Chinese calligraphy and gives students a positive attitude towards learning Chinese characters.

Keywords: Chinese calligraphy, Chinese characters, Teaching and learning Chinese, Thai students, Basic Chinese

บทนำ

อักษรจีนถือเป็นอักษรหนึ่งที่มีความเก่าแก่มากที่สุดและยังมีการใช้งานมาจนถึงปัจจุบัน โดยหลักฐานที่เก่าแก่ที่สุดพบว่าอักษรจีนมีอายุราว 3,000-4,000 ปี เป็นอักษรที่จารึกอยู่บนกระดูกสัตว์หรือกระดูกงู เรียกว่า “อักษรเจี๋ยกู่เหวิน” ซึ่งลอกเลียนรูปร่างจากสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เช่น ดวงอาทิตย์ ภูเขา คน แม่น้ำ เป็นต้น จะสังเกตว่าอักษรจีนในยุคเริ่มต้นมักจะเป็นอักษรที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของผู้คนในยุคนั้น เมื่อกาลเวลาผ่านไป วิถีชีวิตของผู้คนมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน การใช้ชีวิตที่อยู่ในชุมชนขนาดใหญ่ มีระบบการปกครองที่ชัดเจน ทำให้อักษรต้องพัฒนาตามวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปของผู้คน ดังจะเห็นได้จาก “อักษรจีนเหวิน” ซึ่งเป็นอักษรที่มีการพัฒนาต่อเนื่องมาจากอักษรเจี๋ยกู่เหวิน มีการสื่อความหมายที่หลากหลายและซับซ้อนมากขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์

จนกระทั่งเข้าสู่ยุคขุนชิว-จั้นกั๋ว ผู้คนนิยมเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เช่น การปกครอง กฎหมาย ศาสนา ปรัชญา เป็นต้น ทำให้อักษรจีนเข้ามามีบทบาทในการเผยแพร่ความรู้หรือปรัชญาต่าง ๆ ออกไปอย่างกว้างขวาง โดยมักจะใช้พู่กันจีนจดบันทึกเรื่องราวที่เกิดขึ้น อักษรจีนและการเขียนอักษรด้วยพู่กันจีน จึงเข้ามามีบทบาทในวิถีชีวิตของผู้คนมากยิ่งขึ้นและกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการจดบันทึกและส่งต่อวัฒนธรรมจากรุ่นสู่รุ่น

หลังจากที่จิ้นซื่อฮ่งเต้ได้รวมแผ่นดินจีนก็ได้มีการปฏิรูปอักษรครั้งใหญ่ เนื่องจากอักษรในแต่ละแคว้นมีความแตกต่างกัน ยากต่อการเรียนรู้ ทำให้มี

การคิดค้น “อักษรจ้วนชู²” ขึ้น จากนั้นในสมัยราชวงศ์ฮั่นก็ได้มีการนำเอา “อักษรลี่ชู” มาใช้แทนอักษรจ้วนชู เนื่องจากอักษรจ้วนชู มีความซับซ้อน เขียนยากและไม่เป็นที่นิยมของผู้คนทั่วไป โดยอักษรลี่ชุนี้ถือเป็นอักษรที่แยกขาดจากความเป็นอักษรภาพโดยสิ้นเชิงและมีความใกล้เคียงกับอักษรจีนในปัจจุบันค่อนข้างมาก ต่อมาอักษรลี่ชูก็ได้วิวัฒนาการเป็น “อักษรเฉาชู³” “อักษรสิงชู⁴” และ “อักษรไซชู (อักษรตัวบรรจง)⁵” ตามลำดับ

จะเห็นได้ว่า ตั้งแต่อดีตเป็นต้นมานั้นอักษรจีนมีบทบาทต่อสังคมจีน ในหลายมิติไม่ว่าจะเป็น ความเชื่อ ศาสนา ปรัชญา การเมือง การปกครอง กฎหมาย ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี เป็นต้น นี้เรียกว่า “วัฒนธรรมอักษรจีน” ฉะนั้น การเขียนอักษรพู่กันจีนซึ่งอยู่ในวัฒนธรรมอักษรจีนจึงถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีส่วนในการขับเคลื่อนวัฒนธรรมจีนอย่างมีนัยสำคัญ

แต่ด้วยยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ความเชื่อมโยงกันระหว่างวัฒนธรรม การเขียนอักษรพู่กันจีนกับวิถีชีวิตเริ่มมีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ทำให้การ

² อักษรจ้วนชู หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “เสี่ยวจ้วน” อักษรชนิดนี้ใช้อักษร “ต้าจ้วน (จินเหวิน)” มาปรับปรุงให้มีความเรียบง่ายมากยิ่งขึ้น อักษรชนิดนี้มีการใช้งานไปจนถึงสมัยราชวงศ์ฮั่นตะวันตก (张建国 陈昊宇 & 李致林, 2020, p. 19)

³ อักษรเฉาชู เป็นตัวอักษรที่พัฒนามาจากอักษรลี่ชูในสมัยราชวงศ์ฉินและราชวงศ์ฮั่น ซึ่งได้รับความนิยมมากในยุคสามก๊กและราชวงศ์จินเป็นต้นมา มีลักษณะการเขียนหวัดแบบต่อเนื่องกันทั้งภายในและระหว่างตัวอักษร (张建国 陈昊宇 & 李致林, 2020, p. 33)

⁴ อักษรสิงชู เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “สิงยาชู” หรือ “ยาชู” ในภาษาไทยเรียกว่า “อักษรหวัดแถมบรรจง” เป็นอักษรที่พัฒนามาโดยมีพื้นฐานมาจากอักษรลี่ชูและอักษรไซชู เป็นอักษรที่อยู่กึ่งกลางระหว่างอักษรไซ ซึ่งเป็นอักษรตัวบรรจงและเฉาชูเป็นอักษรหวัด (张建国 陈昊宇 & 李致林, 2020, p. 77)

⁵ อักษรไซชู เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “เจิ้งไซ”, “เจินชู” หรือ “เจิ้งชู” หรือในภาษาไทยเรียกว่า อักษรตัวบรรจง ซึ่งอักษรชนิดนี้พัฒนามาจากอักษรลี่ชู มีความเรียบง่าย ลายเส้น มีความเป็นระเบียบและมีความสมดุลในตัวอักษร ใช้กันมากในสมัยราชวงศ์ซ่งเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน (张建国 陈昊宇 & 李致林, 2020, p. 57)

เขียนอักษรพู่กันจีนถูกมองเป็นเพียงศิลปะแขนงหนึ่งที่มีเอกลักษณ์ของจีนเท่านั้น ไม่ได้มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงโดยตรงกับวิถีชีวิตของผู้คนดังเช่นในอดีตอีกต่อไป และผู้คนในปัจจุบันก็เริ่มใช้อุปกรณ์อื่นทดแทนพู่กันจีน เช่น ดินสอ ปากกา หรือแม้กระทั่งปัจจุบันเริ่มมีการใช้คอมพิวเตอร์หรือโทรศัพท์มือถือ แทนดินสอและปากกา ทำให้ผู้คนในปัจจุบันคุ้นชินกับการใช้เทคโนโลยีจนทำให้เกิดการละเลยทักษะการเขียนไป แม้กระทั่งชาวจีนซึ่งเป็นเจ้าของภาษาเอง ในบางครั้งก็เกิดปัญหาในการเขียนเช่นเดียวกัน

ด้วยเหตุนี้ ทำให้กระทรวงศึกษาธิการจีนได้ออกประกาศเกี่ยวกับ “ข้อชี้แนะของกระทรวงศึกษาธิการในการจัดการเรียนการสอนการเขียนอักษรพู่กันจีนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา (《教育部关于中小学开展书法教育的意见》)” ในวันที่ 2 สิงหาคม 2554 และต่อมาได้มีการออกประกาศเกี่ยวกับ “หลักสูตรการจัดการเรียนการสอนวิชาการเขียนอักษรพู่กันจีนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา (《教育部关于印发〈中小学书法教育指导纲要〉的通知》)” ในวันที่ 18 มกราคม 2556 เพื่อให้มีแกนกลางในการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน จากประกาศข้างต้นจะเห็นว่าในประเทศจีนเองก็ให้ความสำคัญและยกระดับการเรียนการสอนการเขียนอักษรพู่กันจีน เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนอักษรจีนในการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับพื้นฐาน รวมถึงเป็นการรักษาและส่งต่อวัฒนธรรมอันเก่าแก่และเป็นเอกลักษณ์ของชาติตนเองอีกด้วย

ผู้เรียนชาวไทยที่เรียนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศก็มีปัญหาในด้านการเขียนอักษรจีนด้วยเช่นกัน เป็นผลมาจากการเรียนการสอนทักษะการเขียนอักษรจีนที่ไม่ได้รับความสำคัญมากเพียงพอ ดังจะเห็นได้จากตำราและหนังสือเรียนภาษาจีนในปัจจุบันที่ส่วนใหญ่ไม่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเขียนลายเส้นพื้นฐานในอักษรจีน อักษรข้าง ฯลฯ อีกทั้งยังนำเอาแบบฝึกการเขียน

อักษรจีนไปไว้ท้ายบทและมีจำนวนไม่มากนักเมื่อเทียบกับแบบฝึกหัดส่วนอื่นรวมไปถึงหลักสูตรของ 10 มหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงที่ผู้เขียนได้สำรวจพบว่ามีเพียง 4 มหาวิทยาลัยเท่านั้นที่มีการบรรจุวิชาที่เกี่ยวข้องกับอักษรจีนเป็นวิชาบังคับ สอดคล้องกับที่หวังเจียงได้อธิบายว่า “ในการเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาตินั้นมักจะยึดทฤษฎีการใช้คำศัพท์เป็นพื้นฐานเป็นหลัก และมีการจัดวางการเรียนการสอนการเขียนอักษรจีนไว้ในลำดับรองลงไป” (王江, 2018, p. 12)

นอกจากนี้ ความคุ้นเคยในระบบการเขียนอักษรจีนสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติซึ่งอยู่นอกวงวัฒนธรรมอักษรจีน⁶ ก็ส่งผลต่อการเรียนรู้อักษรจีนด้วยเช่นกัน กล่าวคือภาษาจีนนั้นไม่สามารถที่จะสะกดคำได้เหมือนกับภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ จำเป็นจะต้องจดจำเส้นขีดในแต่ละตัวอักษรให้แม่นยำ อีกทั้งอักษรจีนแต่ละตัวก็มีความแตกต่างกัน หากเขียนผิดอาจจะกลายเป็นอักษรตัวอื่นหรือกลายเป็นอักษรที่ไม่มีอยู่ในระบบอักษรจีน รวมถึงรูปแบบการลากเส้นในการเขียนอักษรจีนและอักษรไทยก็มีรูปแบบที่แตกต่างกัน บางครั้งผู้เรียนก็มักจะนำรูปแบบการลากเส้นของอักษรไทยมาใช้กับอักษรจีนจนเกิดข้อผิดพลาดขึ้น หรือบางครั้งผู้เรียนมักจะเขียนอักษรจีนจากตัวหนึ่งเป็นอีกตัวหนึ่งที่มีเสียงเหมือน หรือใกล้เคียงกัน

จากเหตุผลด้านความคุ้นเคยในระบบอักษรทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติด้านลบต่ออักษรจีน โดยผู้เรียนมักคิดว่าภาษาจีนนั้นเขียนยาก ดังที่ แพรวา รัตนทยา (2564, น. 6) ได้ทำการศึกษาวิจัยพบว่าผู้เรียนคิดว่าทักษะที่ยากที่สุดในการเรียนภาษาจีนคือทักษะการเขียน สอดคล้องกับที่ไอ้เวย์ (艾威, 2016, p. 24)

⁶ วงวัฒนธรรมอักษรจีน คือ กลุ่มประเทศที่ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมของลัทธิขงจื้อและวัฒนธรรมทางพุทธศาสนา รวมถึงอักษรจีนด้วย ประเทศเหล่านี้มีแนวคิดด้านคุณธรรม ทัศนคติ ความเชื่อ วิถีชีวิต จิตวิญญาณและธรรมเนียมประเพณีที่คล้ายคลึงกัน ได้แก่ ประเทศจีนรวมถึงไต้หวันฮ่องกงมาเก๊า ญี่ปุ่น เกาหลีและเวียดนาม (上海世纪出版集团, 2004, p. 374)

ได้ทำการศึกษาพบว่า ผู้เรียนในห้องเรียนขนาดเล็กจำนวน 5 จาก 7 คน มองว่า ภาษาจีนยาก โดยทั้ง 5 คน มองว่าสิ่งที่ยากที่สุดในการเรียนรู้ภาษาจีนคืออักษรจีน

เมื่อกล่าวถึงปัญหาในการเขียนอักษรจีนของผู้เรียน มีนักวิชาการได้ทำการศึกษารูปแบบความผิดพลาดในการเขียนอักษรจีนของผู้เรียนชาวไทยไว้ อาทิ นริศ วศินานนท์ และสุกัญญา วศินานนท์ (2562, น. 96-99) ได้มีการศึกษารูปแบบความผิดพลาดของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 พบว่า มี 2 ลักษณะ คือ 1) การเขียนจำนวนเส้นขีดและรูปแบบของเส้นขีดไม่ถูกต้อง แบ่งเป็นสองประเภทคือ เขียนผิดเป็นอักษรอีกตัวหนึ่งและเขียนผิดเป็นอักษรที่ไม่มีอยู่ในระบบอักษรจีน 2) เขียนลำดับขีดของตัวอักษรจีนไม่ถูกต้อง

อีกทั้ง Thaveewatanaseth and Jiang (2015, pp. 111-128) ได้ศึกษาความผิดพลาดในการเขียนอักษรจีนของผู้เรียนชาวไทยที่เป็นผู้เรียนสองภาษา (ไทย-อังกฤษ) พบว่ารูปแบบการเขียนตัวอักษรจีนของผู้เรียนได้รับอิทธิพลมาจากการเขียนอักษรภาษาไทยและภาษาอังกฤษ รวมถึงกัวซู่เซิน (郭树森, 2018, p. 16) ก็ได้ทำการวิเคราะห์รูปแบบความผิดพลาดในการเขียนอักษรจีนของผู้เรียนชาวไทยไว้เช่นเดียวกัน โดยแบ่งเป็น 3 รูปแบบ คือ ความผิดพลาดในการเขียนลายเส้น ความผิดพลาดในการเขียนอักษรข้างหรือองค์ประกอบในอักษรและความผิดพลาดในการประกอบอักษร

สำหรับการรับมือกับปัญหาในด้านการเขียนอักษรจีนของผู้เรียนชาวไทยที่เกิดขึ้นนั้น มีนักวิชาการจำนวนมากได้ศึกษาและชี้แนะแนวทางการแก้ไขไว้ อาทิ นริศ วศินานนท์ และสุกัญญา วศินานนท์ (2562, น. 96-99) ได้เสนอแนวทางแก้ไขไว้ 4 แนวทางคือ 1) ให้ความรู้เกี่ยวกับรูปลักษณะของอักษรจีน 2) ฝึกเขียนลำดับขีดอักษรจีนให้ถูกต้องแม่นยำ 3) ให้ความสำคัญ

กับการเขียนอักษรจีนโครงสร้างเดียว 4) ให้ความรู้เกี่ยวกับหมวดอักษรข้างต่าง ๆ

นอกจากนี้ เจษฎาภรณ์ ต้องเดช และทวี สรณะคำ (2564, น. 331-371) ได้ศึกษาการแก้ปัญหาด้านทักษะการเขียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 32 คน โดยใช้แอปพลิเคชัน Chinese Strokes Order พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 91.60/81.70 และนักเรียนมีคะแนนการวัดทักษะการเขียนอักษรจีนและมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนใช้แอปพลิเคชันอย่างมีนัยสำคัญ แต่ผู้วิจัยได้ชี้แนะว่าควรมีการศึกษาทักษะการเขียนของผู้เรียนก่อนเพื่อออกแบบบทเรียนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน

จากตัวอย่างการศึกษาวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า มีการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางในการแก้ไขปัญหาในการเรียนรู้อักษรจีน ทั้งนี้ อาจมีข้อจำกัดหลายประการทำให้ยังไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างยั่งยืน ฉะนั้น เมื่อทักษะการเขียนอักษรจีนของผู้เรียนจำเป็นต่อการเรียนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ ประกอบกับศิลปวัฒนธรรมการเขียนอักษรพุ่กันจีนมีความเชื่อมโยงกับอักษรจีนโดยตรง นี่จึงอาจเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้อักษรจีนได้อย่างเข้าใจมากยิ่งขึ้น โดยอาศัยความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันระหว่างวัฒนธรรมกับภาษาและการเขียนอักษรพุ่กันจีนกับอักษรจีน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาจีนของผู้เรียนในด้านทักษะการเขียนอักษรจีน รวมถึงด้านศิลปวัฒนธรรมจีนด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า การเขียนอักษรพุ่กันจีนมีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมการเรียนการสอนอักษรจีนในหลายมิติ ผู้เขียนจึงได้ทำการค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและนำผลการศึกษาวเคราะห์ที่ได้มานำเสนอในบทความนี้ เพื่อชี้ให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของการเขียนอักษร

พู่กันจีนต่อการส่งเสริมการเรียนรู้การสอนอักษรจีนของผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยในระดับพื้นฐาน

บทบาทสำคัญของการเขียนอักษรพู่กันจีน

เมื่อผู้เขียนได้ศึกษาข้อมูลจากตำรา หนังสือ วิทยานิพนธ์ บทความวิจัย บทความวิชาการ หลักสูตร ข่าวและประกาศของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องแล้ว ผู้เขียนพบว่า การเขียนอักษรพู่กันจีนมีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมการเรียนรู้การสอนอักษรจีนของผู้เรียนชาวไทยในระดับพื้นฐาน ดังต่อไปนี้

1. ด้านการสร้างเสริมความรู้ทางวัฒนธรรมอักษรจีนและศิลปวัฒนธรรมจีน

การเขียนอักษรพู่กันจีนคือ “ศิลปะ” (Art) แขนงหนึ่งของจีนด้วยความ เป็นศิลปะในตัวเองของวัฒนธรรมการเขียนอักษรพู่กันจีน โดยอักษรจีนที่ วิวัฒนาการไปตามยุคสมัยทำให้เกิดเอกลักษณ์ในตัวเอง เปรียบเสมือนภาพวาด ที่ใช้อักษรเป็นสื่อกลางในการแสดงออกถึงความหมาย อารมณ์และความรู้สึก กลายเป็นศิลปะเชิงลายเส้นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวแสดงถึงภูมิปัญญาทาง ศิลปวัฒนธรรมของชาวจีน เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับहरินเสียวมึงที่ได้ อธิบายไว้ว่า “การนำรูปแบบตัวอักษรจีน ในการวิวัฒนาการต่าง ๆ ของ ตัวอักษรมาอยู่ในศิลปะการเขียนอักษรพู่กันจีนทำให้เกิดมุมมองใหม่ ซึ่งก็คือ ความงามของความแตกต่างระหว่างรูปแบบตัวอักษรเหล่านั้น หากขาดสิ่ง เหล่านี้แล้วก็จะไม่สามารถที่จะทำให้เกิดศิลปะการเขียนอักษรศิลป์ขึ้นมาได้” (任晓明, 2012, pp. 113-116)

โดยกัวเสี่ยวอู่และตู้เสียง (สยามรัฐออนไลน์, 2563) ได้ให้ความเห็น เกี่ยวกับรูปแบบอักษรไว้โดยสรุปว่า “รูปแบบของตัวอักษรจีนในแต่ละยุค สมัยนั้นให้สุนทรียภาพที่แตกต่างกันไป กล่าวคือ ตัวอักษรเจียงซูเหวิน ให้

สุนทรียภาพแห่งการสื่อสารกับเทพเจ้า; ตัวอักษรจีนเหวิน ให้สุนทรียภาพของเสียงเคาะโลหะและเสียงกระทบของหินหยก; ตัวอักษรจ้วนซู ให้สุนทรียภาพแบบธรรมชาติ; ตัวอักษรศิลปะแบบลี่ซู ให้สุนทรียภาพแบบหัวตัวไหมและทางแบบนกนางแอ่น; ตัวอักษรแบบไชซู ให้สุนทรียภาพแบบงามสง่า; ตัวอักษรแบบสิงซู ให้สุนทรียภาพแบบเมฆเหินน้ำไหลและตัวอักษรแบบเฉาซู ให้สุนทรียภาพแห่งลีลาที่มีชีวิตชีวา”

รวมถึงหลิวเจียถิงและเซี่ยเสียงเจียวินได้ให้ความเห็นไว้เช่นเดียวกันว่า “อักษรไชซูตั้งเป็นการยืนตรองอย่างสง่างาม อักษรสิงซูตั้งเอียงอย่างขดซ้อย อักษรเฉาซูตั้งโฉบอย่างงดงาม” (刘家彤&谢祥娟, 2017, p. 197) จะเห็นได้ว่าสุนทรียภาพทางศิลปะเหล่านี้เกิดขึ้นจากรูปแบบและลักษณะลายเส้นที่อยู่ในตัวอักษรจีนที่ให้อารมณ์ความรู้สึกที่แตกต่างกัน ซึ่งในบางครั้งนักอักษรศิลป์ก็ได้ใช้จินตนาการของตนเองในการสร้างสรรค์ผลงานผ่านตัวอักษรจีนทำให้เกิดมุมมองใหม่ขึ้น นี่แสดงให้เห็นถึงความไร้ขอบเขตของศิลปะการเขียนอักษรพู่กันจีน รวมถึงแสดงให้เห็นถึงความยืดหยุ่นของวัฒนธรรมอักษรจีนที่พร้อมจะเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่และส่งต่อวัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ ของจีนให้แพร่หลายมากยิ่งขึ้นผ่านศิลปะการเขียนอักษรพู่กันจีน ดังรูปภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 : ส่วนหนึ่งของผลงานภาพเขียนอักษรศิลปะชุด“南无仙山传真经，佛光普照万家兴”สร้างสรรค์ผลงานโดย: เฟิงเสวี่หลิน (冯雪林)

ที่มา : 冯雪林书法, <https://bit.ly/佛书法字>

จะเห็นว่าอักษรที่อยู่ทางด้านขวา ผู้เขียนได้ใช้จินตนาการของผู้เขียนเขียนเป็นรูปพระสงฆ์กำลังไหว้พระพุทธรูป ซึ่งก็สื่อความหมายถึงศาสนาพุทธตามความหมายของตัวอักษร “佛” ที่มีความหมายว่า “พุทธ” ได้ ความเป็นศิลปะที่ไร้ขอบเขตที่อยู่ในตัวอักษรจีนนี้ทำให้ผู้เรียนไม่เพียงแต่ได้ศึกษาการเขียนอักษรพุ่กันจีนเท่านั้น แต่ยังได้ศึกษาและชื่นชมศิลปะอันเป็นเอกลักษณ์ของชนชาติจีนอีกด้วย ส่งผลให้ผู้เรียนเข้าใจและเข้าถึงวัฒนธรรมอักษรจีนและศิลปวัฒนธรรมจีนอื่น ๆ ได้อย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น ซึ่งหลักสูตรของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ก็มีการเรียนการสอนวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับศิลปะจีนเพื่อสร้างเสริมความรู้ด้านนี้ด้วยเช่นเดียวกัน อาทิ 1) มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิชาศิลปะและวัฒนธรรมจีน รหัสวิชา HS313401 ซึ่งมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับศิลปะการเขียนอักษรพุ่กันจีนด้วย 2) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิชาการเขียนพุ่กันจีน รหัสวิชา 01362233 ที่มีการบรรจุเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการชื่นชมศิลปะการเขียนพุ่กันด้วย

ศิลปะการเขียนพุ่กันจีนเป็นศาสตร์ที่รวมเอาภาษา ศิลปะและวัฒนธรรมเข้าไว้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยการเขียนอักษรพุ่กันจีนทำหน้าที่เสมือนทูตในการส่งต่อ เผยแพร่และสืบทอดวัฒนธรรมต่าง ๆ ของจีน ไม่ว่าจะเป็น พุทธศาสนา ลัทธิเต๋า ลัทธิขงจื้อ ความเชื่อ กฎหมาย การเมือง การปกครอง ประวัติศาสตร์ ประเพณีต่าง ๆ ของชาวจีน ซึ่งวัฒนธรรมเหล่านี้ก็ปรากฏอยู่ในภาษาจีนที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันแทบทั้งสิ้น สอดคล้องกับหวงหู่ถึงได้กล่าวไว้ว่า “การเขียนอักษรพุ่กันจีนมีอักษรจีนเป็นรากฐาน มีวัฒนธรรมเป็นพื้นฐาน เป็นการศึกษาอักษรจีนโดยการเรียนรู้วิธีการเขียน และศึกษาความหมายทางวัฒนธรรมที่ซ่อนอยู่ ซึ่งทั้งสองมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน” (黄汝婷, 2016, p. 63)

จะเห็นได้ว่า การเขียนอักษรพู่กันจีนนั้นได้สอดแทรกเข้าไปอยู่ในวัฒนธรรมต่าง ๆ ถือเป็นการสื่อสารทางวัฒนธรรมผ่านทางภาษา ซึ่งเราสามารถเห็นได้โดยทั่วไป อาทิ การนำคำสอนของลัทธิขงจื๊อมาสร้างสรรค์เป็นผลงานอักษรศิลป์ ดังรูปภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2 : ผลงานปรัชญาขงจื๊อ “厚德载物”

สร้างสรรค์ผลงานโดย : เลียนอิงจาง (田英章)

ที่มา: 易怀丽, 2018, p. 34

จากภาพเขียนอักษรพู่กันจีนข้างต้นจะเห็นได้ว่า มีการนำเอาคำสอนของขงจื๊อที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์ “หลุนอี้ว” (论语⁷) มาสร้างสรรค์เป็นผลงานการเขียนอักษรศิลป์จีนที่มีคำสอนของขงจื๊อที่ว่า “厚德载物” หมายความว่า “รับรู้สรรพสิ่งทั้งปวงด้วยคุณธรรม” แสดงให้เห็นถึงแนวคิดและความเชื่อของลัทธิขงจื๊อที่ให้ความสำคัญกับคุณธรรมของมนุษย์

โดยอักษรพู่กันจีนที่แสดงถึงแนวคิดและความเชื่อเหล่านี้ ก็มักจะมีผู้ที่ชื่นชอบนำไปติดไว้บนผนังบ้านเรือนหรืออาคารเพื่อแสดงถึงแนวคิดและจิตวิญญาณของตน และไม่ว่ากาลเวลาจะผ่านไปนานเพียงใด คำพูดเหล่านี้ ก็ยังมีการส่งต่อไปยังคนรุ่นหลังผ่านการเขียนอักษรพู่กันจีน รวมทั้งยังเป็นผลงานศิลปะเชิงลายเส้นที่มีความงดงามแสดงถึงเอกลักษณ์ของชนชาติจีนด้วย นี่แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกันระหว่างวัฒนธรรมอื่น ๆ

⁷ คัมภีร์หลุนอี้ว (论语) เป็นวรรณกรรมที่มีชื่อเสียงของลัทธิขงจื๊อ มีเนื้อหาเกี่ยวกับคำสอนของขงจื๊อ ถูกจดบันทึกโดยลูกศิษย์และมีการสืบทอดต่อกันมาจนกลายเป็นวรรณกรรมที่มีชื่อเสียงของลัทธิขงจื๊อ

กับวัฒนธรรมอักษรจีนและศิลปะการเขียนฟู่กันจีน สอดคล้องกับที่เจิงจินหู ได้อธิบายไว้ว่า “การเขียนอักษรจีนคือองค์ประกอบสำคัญของวัฒนธรรมจีน เรียกได้ว่าเป็นกระดูกสันหลังทางวัฒนธรรมเลยทีเดียว” (曾金湖, 2020, p. 50)

นอกจากนี้ ศิลปวัฒนธรรมการเขียนอักษรฟู่กันจีนก็ยังสอดแทรกอยู่ใน ภาษาจีนเช่นเดียวกับวัฒนธรรมอื่น ๆ ของจีนด้วย ดังจะเห็นได้จากสำนวนจีน “入木三分” ที่มีความหมายว่า “เขียนอักษรฟู่กันจีนหรือวาดภาพได้อย่างมีพลังล้าลึก” หรือ “ความคิดเห็นหรือการพรรณนาที่ลึกซึ้งกินความ” ซึ่ง สำนวนนี้มีต้นกำเนิดมาจากปรมาจารย์อักษรศิลป์หวังซีจื่อ⁸ ที่ได้สมญานาม ว่าเป็นยอดแห่งนักอักษรศิลป์จีน (书圣) โดยมีเรื่องเล่าว่า วันหนึ่งจักรพรรดิ เสด็จไปบวงสรวงศาลบรรพชน พระองค์ได้มีพระราชดำริให้หวังซีจื่อเขียนคำ บวงสรวงลงบนแผ่นไม้และให้ช่างหลวงทำการแกะสลัก เมื่อช่างหลวง แกะสลักพบว่าหมึกจากอักษรของหวังซีจื่อนั้นซึมลึกลงไปเนื้อไม้ถึงสาม ส่วน แสดงถึงการเขียนอักษรที่ชำนาญและมีพลังของหวังซีจื่อ จากนั้นเป็นต้น มาจึงมีการใช้สำนวน “入木三分” เพื่อเปรียบเปรยถึงผู้ที่มีความชำนาญ หรือเชี่ยวชาญในด้านการเขียนที่ลึกซึ้งกินความหรือความเข้าใจ ในเรื่องราว อย่างลึกซึ้ง แสดงให้เห็นถึงความใกล้ชิดของศิลปวัฒนธรรมการเขียนอักษร ฟู่กันจีนกับวิถีชีวิตของผู้คนและภาษา จนเป็นต้นกำเนิดของสำนวนดังกล่าว

ยิ่งไปกว่านั้น วัฒนธรรมการเขียนอักษรฟู่กันจีนก็แฝงอยู่ในอักษรจีนทุก ตัวเช่นเดียวกัน กล่าวคือ การเขียนอักษรฟู่กันจีนเป็นการเขียนอักษรโดยใช้ ฟู่กันเป็นเครื่องมือ ด้วยรูปแบบของอุปกรณ์ที่ใช้เขียนทำให้อักษรจีนมีรูปแบบ

⁸ หวังซีจื่อ (王羲之) (ค.ศ. 303-361) ชื่อรองอี่เส้า (逸少) ขุนนางตำแหน่งแม่ทัพขวาใน สมัยราชวงศ์จิ้นตะวันออก เป็นหนึ่งในนักอักษรศิลป์จีนที่มีชื่อเสียงมากที่สุด โดยผลงานที่ได้รับการ ยกย่องมากที่สุดคือ 《兰亭序》

และวิธีการเขียนที่เป็นรูปแบบเฉพาะไม่เหมือนกับภาษาอื่น โดยอักษรจีนมีการลากเส้นแต่ละเส้นที่มีกฎเกณฑ์ชัดเจนโดยเฉพาะการเขียนอักษรตัวบรรจง แม้ในปัจจุบันจะเปลี่ยนเครื่องมือที่ใช้ในการเขียนเป็นดินสอหรือปากกา ก็ยังต้องลากเส้นตามทิศทางในการเขียนอักษรด้วยพู่กันจีนอยู่ ไม่สามารถที่จะเขียนย้อนเส้นหรือเขียนรวมเส้นหลายเส้นเป็นเส้นเดียวได้ แม้จะเปลี่ยนอุปกรณ์ในการเขียน อาทิ เส้นผืน “ 丿 ” (撇画) มีพื้นฐานเป็นเส้นที่มีหัวพู่ ตัวเส้นเรียวยาวลงมาและมีปลายแหลม ซึ่งเราจะไม่สามารถใช้พู่กันลากจากปลายแหลมขึ้นไปได้ แม้ปัจจุบันจะใช้ดินสอหรือปากกาในการเขียนอักษรจีน แต่ก็ยังคงเขียนอักษรตามทิศทางในการเขียนอักษรด้วยพู่กันจีนอยู่ และการเขียนในลักษณะนี้ก็เป็นหลักการเขียนอักษรจีนที่ถูกต้อง นี่เป็นจุดสำคัญจุดหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าการเขียนอักษรพู่กันจีนยังคงแฝงอยู่ในตัวอักษรจีน

จะเห็นได้ว่าในอดีตวัฒนธรรมต่าง ๆ ต้องพึ่งพาภาษาในการส่งต่อและเผยแพร่วัฒนธรรมโดยเฉพาะอักษรจีน จนมีคำกล่าวที่ว่า “语言是文化的载体” มีความหมายว่าภาษาคือสื่อกลางในการบันทึกและส่งต่อวัฒนธรรม ซึ่งนี้รวมถึงอักษรจีนด้วย จะเห็นว่าวัฒนธรรมอักษรจีนมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนวัฒนธรรมต่าง ๆ

กล่าวโดยสรุปคือ การเขียนอักษรพู่กันจีนรวมเอาภาษา ศิลปะและวัฒนธรรมเข้าด้วยกัน ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจศิลปะและวัฒนธรรมจีนที่สอดแทรกอยู่ในภาษาจีนและอักษรจีนผ่านการเขียนอักษรพู่กันจีน ซึ่งมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้ดีมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับที่เจิ้งจินหู่ได้กล่าวไว้ว่า “การนำเอาศิลปวัฒนธรรมการเขียนอักษรพู่กันจีนเข้ามาในการเรียนการสอนในห้องเรียนนั้น ถือเป็นการบ่มเพาะคุณสมบัติที่ดีของผู้เรียนพัฒนาความสามารถโดยรวมของผู้เรียนให้ก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการปูพื้นฐานของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ให้แข็งแกร่งมากยิ่งขึ้นด้วย ไม่ว่า

จะเป็นด้านการเขียนอักษรหรือด้านศิลปวัฒนธรรม” (曾金湖, 2020, p. 50) รวมทั้งงานนี้ก็ได้อ้างไว้เช่นเดียวกันว่า “การจัดการเรียนการสอนวิชาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมจีนนั้น เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาจีนของผู้เรียนชาวต่างชาติ เนื่องจากภูมิหลังของภาษามีสิ่งที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมค่อนข้างมากมาย ฉะนั้นศิลปวัฒนธรรมจีนจึงมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเรียนภาษาจีน” (韩莹, 2012, pp. 1-2)

2. ด้านการสร้างเสริมทักษะการเขียนอักษรจีนของผู้เรียน

ในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศนั้นมี 4 ทักษะสำคัญอันได้แก่ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่านและทักษะการเขียน โดยทั้งสี่ทักษะที่กล่าวมาข้างต้นก็ยังมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน กล่าวคือ หากผู้ใช้ภาษาต้องการจะสื่อสารออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว การอ่านก็เป็นอีกทักษะหนึ่งที่สำคัญ เนื่องจากการอ่านเป็นการรับสารรูปแบบหนึ่งเช่นเดียวกับการฟัง ฉะนั้นทั้งสี่ทักษะนี้ย่อมมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันไม่มากนักน้อย หากต้องการใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้วก็ไม่สามารถจะละเลยทักษะหนึ่งทักษะใดได้เลย ดังนั้น ทักษะการเขียนอักษรจีนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ

ในสี่ทักษะที่กล่าวมาข้างต้น ทักษะที่ยากที่สุดสำหรับชาวต่างชาตินั้นก็คืออุปสรรคด้าน “การเขียนอักษรจีน” โดยเฉพาะผู้เรียนที่อยู่นอกวงวัฒนธรรมอักษรจีนนั้น มีระบบอักษรที่แตกต่างจากภาษาในวงวัฒนธรรมอักษรจีน กล่าวคืออักษรจีนเป็นอักษรบ่งบอกความหมาย หนึ่งตัวอักษรโดยมากจะมีความหมายในตัว ซึ่งทำให้อักษรจีนมีจำนวนค่อนข้างมาก ส่วนอักษรภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษเป็นอักษรบ่งบอกเสียงที่สามารถสะกดคำ

ได้ โดยจะนำอักษรมาประกอบกันเป็นพยางค์หรือเป็นคำเพื่อสื่อความหมายใด ความหมายหนึ่ง ทำให้ภาษาที่ใช้อักษรบ่งบอกเสียงนั้น จะมีอักษรจำนวนไม่มาก แตกต่างจากภาษาจีนที่มีระบบอักษรต่างกัน ทำให้ผู้เรียนจำเป็นจะต้องจดจำรายละเอียดของตัวอักษรจีนในแต่ละตัว และหากขาดความรู้ความเข้าใจในองค์ประกอบและโครงสร้างของอักษรจีนแล้ว ก็จะทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการเขียนอยู่บ่อยครั้ง ส่งผลให้ทักษะการเขียนอักษรจีนกลายเป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ภาษาจีนของผู้เรียนชาวไทย

รวมถึงในการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศในปัจจุบันนั้น ทักษะการเขียนอักษรจีนกลับไม่ได้รับความสำคัญอย่างมากเพียงพอ ดังจะเห็นได้จากหนังสือเรียนภาษาจีนส่วนมากในปัจจุบันที่นำเอาทักษะการเขียนอักษรจีนไปไว้ท้ายบท รวมถึงไม่มีการสอนให้ผู้เรียนได้เริ่มเขียนอักษรจีนจากลายเส้นพื้นฐานเป็นต้นไป แต่กลับเริ่มจากการให้ผู้เรียนเขียนอักษรจีนที่สมบูรณ์ตามที่ผู้สอนเขียนให้ดูหรือตามที่ในหนังสือแสดงลำดับขีดไว้ นี่ส่งผลให้ผู้เรียนขาดความรู้และความเข้าใจในความรู้พื้นฐานของตัวอักษรจีนและทำให้เกิดปัญหาในด้านการเขียนตามมา เป็นผลมาจากการละเลยการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับอักษรจีนซึ่งเป็นส่วนสำคัญในภาษาจีน

เมื่อทักษะการเขียนมีความสำคัญเช่นที่กล่าวไปแล้วข้างต้น การเขียนอักษรพู่กันจีนจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้การเขียนอักษรจีน เนื่องจากการเรียนรู้ศิลปะการเขียนอักษรพู่กันจีนนั้นจำเป็นจะต้องเริ่มจากการเรียนรู้ลายเส้นพื้นฐานก่อน เช่น เส้นจุด (点 「丶」) เส้นนอน (横 「一」) เส้นตั้ง (竖 「丨」) เส้นลากตัวเฉียงไปทางซ้าย (撇 「丿」) เส้นลากตัวเฉียงไปทางขวา (捺 「㇏」) เป็นต้น จากนั้นจึงเริ่มนำลายเส้น

พื้นฐานเหล่านี้มาประกอบกันเป็นอักษรโครงสร้างเดียว⁹ รวมถึงอักษรข้างที่ปรากฏในอักษรจีน จนกระทั่งถึงการนำความรู้ที่ได้เรียนรู้มาแล้วข้างต้นไปประกอบเป็นตัวอักษรจีนที่สมบูรณ์แบบ จะเห็นได้ว่าการเขียนอักษรพุ่กันจีนจำเป็นจะต้องเรียนรู้พื้นฐานของอักษรจีน ทำให้เกิดความเข้าใจในรูปแบบการลากเส้นแต่ละเส้น การประสมโครงสร้างต่าง ๆ ขึ้นเป็นตัวอักษรจีน

ฉะนั้น การนำศิลปะการเขียนอักษรพุ่กันจีนเข้ามาจัดการเรียนการสอนจึงไม่ใช่เพียงเป็นการให้ผู้เรียนได้สัมผัสและเรียนรู้วัฒนธรรมจีนเท่านั้น แต่ยังเป็น การเสริมสร้างทักษะการเขียนอักษรจีนให้ดียิ่งขึ้นด้วย สอดคล้องกับที่หวงหู่ถึงได้อธิบายไว้ว่า “การเขียนอักษรพุ่กันจีนมีอักษรจีนเป็นรากฐาน มีวัฒนธรรมเป็นพื้นฐาน เป็นการศึกษอักษรจีนโดยการเรียนรู้วิธีการเขียนและศึกษาความหมายทางวัฒนธรรมที่ซ่อนอยู่ ซึ่งทั้งสองมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน” (黄汝婷, 2016, p. 63) อีกทั้งยังสอดคล้องกับ หวงลูได้กล่าวไว้เช่นกันว่า “การเขียนอักษรพุ่กันจีนนั้นเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ เป็นการรวมเอาภาษาและวัฒนธรรมเข้าไว้ด้วยกัน ทำให้ผู้เรียนได้รับรู้ถึงความงามของอักษรจีนรวมถึงการนำทักษะในการเขียนไปใช้ได้จริง” (黄露, 2021, p. 1) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับที่ หวงหู่ถึง (黄汝婷, 2016, p. 63) หวังเจียง (王江, 2018, บทคัดย่อ) และ เจิงจินหู (曾金湖, 2020, p. 50) ได้กล่าวไว้โดยมีใจความตรงกัน สรุปความว่า การนำศิลปะวัฒนธรรมการเขียนอักษรพุ่กันจีนเข้ามาจัดการเรียนการสอนนั้น ไม่เพียงเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจในวัฒนธรรมจีนเพียงเท่านั้น ยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะการเขียนอีกด้วย

⁹ อักษรโครงสร้างเดียว ภาษาจีนเรียกว่า “独体字” คือ อักษรที่ไม่มีองค์ประกอบอื่น ๆ อยู่ด้านข้าง ด้านบน ด้านล่างหรือโดยรอบตัวอักษร อาทิ 人 心 车 口

ทั้งนี้ ในประเทศจีนเองก็ให้ความสำคัญกับการเขียนอักษรพู่กันจีนในการเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับผู้เรียนชาวจีนมากขึ้นด้วยเช่นกัน เนื่องจากปัจจุบันชาวจีนเองก็มีปัญหาในด้านทักษะการเขียนอักษรจีนด้วย จึงต้องสร้างเสริมทักษะการเขียนอักษรจีนที่ดีให้กับชาวจีนตั้งแต่การศึกษาในระดับพื้นฐาน โดยกำหนดให้เรียนรู้ตั้งแต่ลายเส้นพื้นฐาน หมวดอักษรข้าง จนกระทั่งถึงการประกอบตัวอักษร เป็นต้น ถือเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อักษรจีนจากหน่วยย่อยที่เล็กที่สุดขึ้นมา สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับอักษรจีนให้แก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจพื้นฐานและองค์ประกอบของอักษรจีนอย่างลึกซึ้ง นี่เป็นการแก้ปัญหาด้านการเขียนอักษรอย่างยั่งยืน มิใช่เพียงแค่ใช้ความจำในการเรียนรู้เท่านั้น ฉะนั้น ผู้เรียนชาวต่างชาติก็จำเป็นต้องสร้างเสริมทักษะการเขียนอักษรจีนด้วยเช่นกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้อักษรจีนในการสื่อสารเทียบเท่ากับชาวจีนซึ่งเป็นเจ้าของภาษา

นอกจากนี้ จังไ่หรง (张楷泓, 2020, p. 34-35) ได้ศึกษาความเปลี่ยนแปลงในด้านการเขียนอักษรจีนก่อนและหลังการเรียนเขียนอักษรพู่กันจีนของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคฉาง โดยจังไ่หรงได้จัดเป็นห้องเรียนขนาดเล็กจำนวน 6 คน ในคาบแรกที่เรียนภาษาจีนจังไ่หรงได้ให้ผู้เรียนฟังและเขียนคำศัพท์ใหม่ในระดับ HSK 1-2 ได้แก่ “猫、狗、鱼、衣服、工作、看电影、喜欢、雪、报纸、岛” พบว่าผู้เรียนทั้ง 6 คน เขียนอักษรผิดเกือบทั้งหมด หลังจากที่ได้เรียนเขียนอักษรพู่กันจีน ผลปรากฏว่า ผู้เรียนจำนวน 4 คนเขียนอักษรทั้งหมดได้อย่างถูกต้อง มีผู้เรียน 1 คน เขียนองค์ประกอบของอักษร “岛、看” ไม่รัดกุมและมีผู้เรียน 1 คน เขียนลำดับขีดของอักษร “衣” ไม่ถูกต้อง

อีกทั้งยังมีอินเสี่ยวหลี่ (殷小黎, 2015, p. 25) ได้ศึกษาการใช้ศิลปะการเขียนอักษรพู่กันจีนในการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย โดยได้จัดการเรียนการสอนการเขียนอักษรพู่กันจีนให้แก่ผู้เรียน

ระดับเริ่มต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนตรุนาราขบุรี จำนวน 378 คน โดยใช้อักษรจีนพื้นฐานจำนวน 9 ตัว ได้แก่ “一、二、三、十、土、日、田、上、下” เบื้องต้นพบว่าผู้เรียนจำนวนไม่ถึงครึ่งหนึ่งที่สามารถเขียนอักษรจีนได้อย่างถูกต้องตั้งแต่ 7 ตัวขึ้นไป หลังจากเรียนเขียนอักษรพู่กันจีนพบว่า มีผู้เรียนจำนวน 113 คนเขียนอักษรจีนทั้งหมดได้อย่างถูกต้อง ผู้เรียนจำนวน 189 คน เขียนอักษรได้อย่างถูกต้อง 6-8 ตัวอักษรและมีผู้เรียนจำนวน 76 คนที่สามารถเขียนอักษรได้อย่างถูกต้องจำนวน 5 ตัวอักษรหรือน้อยกว่า จะเห็นได้ว่าจำนวนของผู้เรียนที่เขียนอักษรจีนได้อย่างถูกต้องมากกว่า 6 ตัวอักษร มีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมากเมื่อเทียบกับก่อนเรียนเขียนอักษรพู่กันจีน

กล่าวโดยสรุปคือ ในการเรียนรู้ภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศนั้น มี 4 ทักษะภาษาสำคัญคือ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ซึ่งเราไม่สามารถที่จะละเลยทักษะหนึ่งทักษะใดได้ แต่ในปัจจุบันทักษะการเขียนอักษรจีนซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในทักษะการเขียนภาษาจีนนั้นกลับไม่ได้รับความสำคัญมากเพียงพอ โดยจาก 10 มหาวิทยาลัยที่ผู้เขียนได้สำรวจไว้มีเพียง 4 มหาวิทยาลัยเท่านั้นที่มีการบรรจุวิชาเฉพาะที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอักษรจีนอยู่ในหมวดหมู่วิชาบังคับ ได้แก่ (1) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิชา วิชาพัฒนการอักษรจีน รหัสวิชา 2222342 (2) มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง วิชา ระบบเสียงภาษาจีนและโครงสร้างตัวอักษรจีน รหัสวิชา 2404113 (3) มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ วิชาวัฒนธรรมจีนกับอักษรจีน รหัสวิชา CN2043 (4) มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิชาอักษรจีน รหัสวิชา HS312604

ดังนั้น จึงสามารถนำการเขียนอักษรพู่กันจีนมาใช้เป็นเครื่องมือในการช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจทักษะวิธีการเขียนอักษรจีนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจโครงสร้างและรูปแบบของการ

ประกอบตัวอักษร ทำให้ผู้เรียนสามารถเขียนอักษรได้อย่างถูกต้องและสวยงามมากยิ่งขึ้นด้วย ซึ่งแม้แต่ในประเทศจีนซึ่งเป็นเจ้าของภาษาเองก็ได้นำศิลปวัฒนธรรมการเขียนอักษรพุทกัณจินมาจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเขียนอักษรจีนให้ผู้เรียนด้วยเช่นกัน ฉะนั้น การเขียนอักษรพุทกัณจินจึงมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากในการสร้างเสริมทักษะการเขียนอักษรจีนของผู้เรียนชาวไทยที่เรียนภาษาจีนเป็นภาษาที่สองในระดับเริ่มต้น

3. ด้านการแก้ไขปัญหาการรับรู้อักษรจีน

เนื่องจากผู้เรียนที่อยู่ในวงวัฒนธรรมอักษรจีน อาทิ ผู้เรียนชาวญี่ปุ่นมีการใช้อักษรจีนในชีวิตประจำวัน ส่วนผู้เรียนชาวเกาหลี ถึงแม้ปัจจุบันจะมีการใช้อักษรบ่อกเสียงมากขึ้น แต่ก็ยังมีการเรียนรู้อักษรจีนอยู่โดยเฉพาะผู้เรียนภาษาเกาหลีในระดับสูง โดยเรียกอักษรจีนที่ใช้ในภาษาเกาหลีว่า “ฮันจา” ทำให้ภูมิหลังทางภาษาแม่ไม่ส่งอิทธิพลต่อการรับรู้อักษรภาษาจีนมากนัก แตกต่างจากผู้เรียนชาวไทยที่ภาษาแม่มีการใช้อักษรบ่อกเสียง ทำให้ไม่คุ้นเคยกับการเรียนรู้อักษรจีน ซึ่งอักษรจีนเป็นอักษรที่รวมเอารูป เสียง และความหมายเข้าด้วยกัน บางตัวอักษรเป็นอักษรพ้องรูปต่างเสียง อาทิ “曾” สามารถอ่านว่า “เฉิง” หรือ “เจิง” ได้ “差” สามารถอ่านว่า “ซา” “ชา” หรือ “ไซ” ได้ ซึ่งแต่ละเสียงมีความหมายที่แตกต่างกันด้วย อีกทั้งยังมีอักษรต่างรูปพ้องเสียงด้วย เช่น เสียง “เฉิง” สามารถเขียนเป็นอักษรจีนได้หลายตัว อาทิ “成” “城” “程” ดังนั้น เมื่อผู้เรียนเรียนรู้อักษรภาษาจีนจึงมักจะเกิดการถ่ายโอนแนวความคิดในการรับรู้อักษรภาษาแม่หรือรูปแบบการเขียนในภาษาแม่สู่การรับรู้และการเขียนอักษรภาษาจีนด้วย

จากความเชื่อมโยงดังกล่าวทำให้ผู้เรียนมักจะเขียนอักษรโดยอิงเสียงเป็นหลัก จนก่อให้เกิดปัญหาในการเขียนอักษรจีนที่ผิดจากตัวหนึ่งเป็นอีกตัวหนึ่งที่มีเสียงเหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน ดังที่โจวซีวตง (周旭东, 2006, p. 28) ได้ศึกษาการรับรู้อักษรจีนของนักศึกษามหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ พบว่า

ความผิดพลาดรูปแบบหนึ่งในการเขียนอักษรจีนคือเขียนอักษรผิดเป็นอักษรอีกตัวหนึ่งที่มีเสียงใกล้เคียงกัน เช่น 矛 เขียนเป็น 毛 合 เขียนเป็น 和 เป็นต้น จากผลการวิจัยข้างต้นจะพบว่าอิทธิพลของการเชื่อมโยงเสียงไปยังความหมายมีผลเป็นอย่างมากต่อการเรียนรู้อักษรจีน

หากใช้การเขียนอักษรพู่กันจีนเข้ามาในการเรียนการสอนอักษรจีนแล้วก็จะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจวิธีการเขียน อักษรข้างและโครงสร้างของตัวอักษรจีน ทำให้ผู้เรียนความสามารถเรียนรู้อักษรจีนได้ดีมากยิ่งขึ้น กล่าวคือ ผู้เรียนจะพึงพารูปแบบการรับรู้อักษรผ่านเสียงและสื่อไปยังความหมายน้อยลง โดยใช้ความเข้าใจในเรื่องอักษรข้าง การประกอบอักษร รวมถึงทฤษฎีการประดิษฐ์อักษรจีน เป็นการแก้ปัญหาการถ่ายโอนทางภาษาเชิงลบที่เกิดจากภูมิหลังภาษาแม่ ดังที่ไอเวย์ (艾威, 2016, pp. 22-24) ได้ทำการศึกษาผู้เรียนในห้องเรียนพู่กันจีนขนาดเล็ก จำนวน 7 คน พบว่าในการทดสอบก่อนเรียนผู้เรียนทั้ง 7 รู้จักและรู้ความหมายของอักษรจีนเฉลี่ยเพียง 16.14 ตัวจาก 68 ตัวอักษรแต่ในการทดสอบหลังเรียน ผู้เรียนทั้ง 7 คนรู้จักและรู้ความหมายของอักษรจีนเฉลี่ย 55.57 ตัวจาก 68 ตัวอักษร

นอกจากนี้ วิธีการเขียนอักษรในภาษาแม่ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่เกิดการถ่ายโอนทางภาษาไปสู่การเขียนอักษรจีนได้เช่นเดียวกัน โดยกัวซู่เซิน (郭树森, 2018, p. 27) ได้ศึกษาความผิดพลาดในการเขียนอักษรจีนของผู้เรียนชาวไทยพบว่าการเขียนอักษรจีนของผู้เรียนชาวไทยได้รับอิทธิพลจากการลากเส้นในภาษาไทย ดังจะเห็นได้จากรูปภาพดังต่อไปนี้

ภาพที่ 3: (ภาพซ้าย) อักษร“开” ที่เขียนโดยผู้เรียนชาวไทย
(ภาพขวา) อักษร“开” ที่ถูกต้อง

ที่มา: (ภาพซ้าย) 郭树森, 2018, p. 17 และ (ภาพขวา) ผู้เขียน

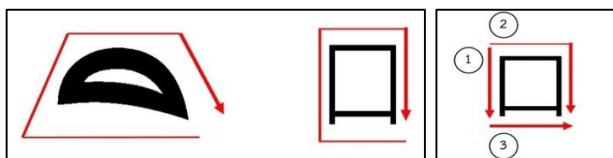

ภาพที่ 4: (ภาพซ้าย) อักษร “色” ที่เขียนโดยผู้เรียนชาวไทย
(ภาพขวา) อักษร “色” ที่ถูกต้อง

ที่มา: (ภาพซ้าย) 郭树森, 2018, p. 17 และ (ภาพขวา) ผู้เขียน

ในอักษร “开” เส้นขีดสุดท้ายคือเส้นตั้ง (竖「丨」) จะต้องลากเส้นในลักษณะที่เป็นเส้นตรงลงมา และในอักษร “色” เส้นสุดท้ายคือเส้นชวานโกว (竖弯钩「乚」) มีลักษณะเป็นเส้นลากตรงลงมาจากนั้นโค้งหักมุมลากไปทางด้านขวาและตัวขึ้นเป็นตะขอ แต่ผู้เรียนเขียนเป็นเส้นโค้งซึ่งเป็นลักษณะของลายเส้นที่ไม่ถูกต้อง โดยกั๋วชู่เฉินได้อธิบายปรากฏการณ์นี้ว่า อักษรไทยบางส่วนมีลักษณะของการเขียนที่เป็นเส้นโค้ง อาทิ “ว” “า” “อ” “ส” “ด” จากลักษณะของอักษรไทยเหล่านี้ รวมถึงความเคยชินในการเขียนอักษรภาษาแม่ของผู้เรียน ผู้เรียนจึงได้นำเอาลักษณะของการเขียนอักษรไทยไปใช้กับอักษรจีน ทำให้เกิดข้อผิดพลาดที่เป็นผลมาจากอิทธิพลของภาษาแม่

นอกจากนี้ Thaveewatanaseth and Jiang (2015, pp. 111-128) ได้ศึกษาความผิดพลาดในการเขียนอักษรจีนของผู้เรียนชาวไทยที่เป็นผู้เรียนสองภาษาไทย-อังกฤษ พบว่า ผู้เรียนเขียนอักษร “口” คล้ายกับวิธีการเขียนสระ “อ” ในอักษรภาษาไทย ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ผู้เรียนได้รับอิทธิพลมาจากรูปแบบการเขียนอักษรภาษาไทย ทำให้นำรูปแบบและลำดับการลากเส้นในอักษรไทยมาใช้ในการลากเส้นในอักษรจีน

ภาพที่ 5 : (ภาพซ้าย) ตัวอย่างลักษณะการเขียนอักษร “口” ของผู้เรียนชาวไทยที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับการเขียนสระ “อ”

จากงานวิจัยของณัฐกานต์และชินเจียง และ (ภาพขวา)

ลักษณะการเขียนอักษร “口” ที่ถูกต้อง

ที่มา: ผู้เขียน

จากรูปแบบความผิดพลาดลักษณะนี้จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าเกิดจากอิทธิพลของภาษาแม่ นอกจากนี้ยังมีสาเหตุมาจากการขาดความรู้ความเข้าใจในพื้นฐานการเขียนอักษรจีนด้วย โดยเฉพาะความรู้เกี่ยวกับลายเส้นพื้นฐานในอักษรจีน

จากที่จิ่งไห่หง (张楷泓, 2020, pp. 34-35) ได้ศึกษาการเขียนอักษรจีนจำนวน 16 ตัว ได้แก่ “猫、狗、鱼、衣服、工作、看电影、喜欢、雪、报纸、岛” ของห้องเรียนขนาดเล็กซึ่งผู้เรียนชาวไทยจำนวน 6 คน พบว่า ก่อนเรียนเขียนอักษรพู่กันจีนผู้เรียนทั้ง 6 คน เขียนอักษรผิดเกือบ

ทั้งหมด และเมื่อทำการทดสอบอีกครั้งหลังเรียนเขียนอักษรพู่กันจีนไป 4 คาบเรียน ผลปรากฏว่าผู้เรียนจำนวน 4 คนเขียนอักษรทั้งหมดได้อย่างถูกต้อง มีผู้เรียน 1 คน เขียนองค์ประกอบของอักษร “岛、看” ไม่รัดกุม และมีผู้เรียนเพียง 1 คน ที่เขียนลำดับขีดของอักษร “衣” ไม่ถูกต้อง

รวมถึงจากประสบการณ์ของผู้เขียน ผู้เขียนสอนอักษรจีนโดยเริ่มจากให้ผู้เรียนเรียนรู้ลายเส้นพื้นฐานโดยใช้พู่กันจีนเป็นอุปกรณ์และสอนกฎการเขียนอักษรจีนพื้นฐานก่อน เมื่อให้ผู้เรียนลองทำแบบฝึกหัดนับจำนวนลายเส้นในอักษร “期” ซึ่งเป็นอักษรที่ผู้เรียนไม่เคยพบและไม่เคยฝึกเขียนมาก่อนพบว่าผู้เรียนนับจำนวนลายเส้นได้อย่างถูกต้อง รวมถึงใช้นิ้ววาดเส้นขีดต่าง ๆ ขณะที่กำลังนับจำนวนขีดได้อย่างถูกต้องตามวิธีการเขียนอักษร “期”

จากผลการศึกษาและประสบการณ์ของผู้เขียนที่กล่าวมาข้างต้น เป็นผลมาจากรูปแบบการเรียนการสอนการเขียนอักษรพู่กันจีนที่จำเป็นจะต้องเริ่มต้นจากการฝึกเขียนลายเส้นพื้นฐาน จากนั้นจึงเรียนรู้รูปแบบการเขียนอักษรข้างต่าง ๆ และสุดท้ายจึงเรียนรู้โครงสร้างอักษรและการประกอบอักษรจีน กระบวนการเหล่านี้จะช่วยสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนให้ผู้เรียนเห็นความแตกต่างของระบบการเขียนอักษรจีนและอักษรในภาษาแม่ ส่งผลให้ผู้เรียนไม่เขียนโดยใช้ความคุ้นชินของตนเองเป็นหลัก ซึ่งนี่จะเป็นการแก้ปัญหาในด้านอิทธิพลของรูปแบบการเขียนอักษรภาษาแม่ที่มีผลกระทบต่อการศึกษาอักษรจีน โดยเป็นการแก้ปัญหาจากต้นเหตุของปัญหาอย่างแท้จริง ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเขียนอักษรจีนได้อย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์การเขียนอักษรจีน

กล่าวโดยสรุปคือ เมื่อผู้เรียนชาวต่างชาติโดยเฉพาะชาวไทยเริ่มเรียนอักษรจีน ก็มักจะนำเอาแนวคิดในการรับรู้อักษรภาษาไทยที่เป็นภาษาแม่ไปใช้กับการรับรู้อักษรภาษาจีนด้วย ซึ่งบางครั้งก็เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาขึ้นปรากฏการณ์นี้เรียกว่า การถ่ายโอนทางภาษา

เจียงลอบ ดังที่เจ้าหยังได้อธิบายไว้ว่า “การถ่ายโอนเจียงลอบ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การรบกวน อธิบายอย่างง่ายคือการถ่ายโอนที่ทำให้เกิดผลที่ผิดพลาด” (赵杨, 2015, p. 61) ฉะนั้น ศิลปวัฒนธรรมการเขียนอักษรพุทกันจีนจึงมีบทบาทสำคัญในการทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจการเขียนอักษรจีนตั้งแต่การเขียนลายเส้นพื้นฐานที่ละลายเส้นจนกระทั่งถึงการประกอบขึ้นเป็นตัวอักษรจีน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงวิธีการเขียนและรูปแบบการเขียนลายเส้นต่าง ๆ และการเขียนองค์ประกอบต่าง ๆ ในอักษรจีน รวมไปถึงอักษรข้างและโครงสร้างของอักษรจีนในรูปแบบต่าง ๆ อย่างลึกซึ้ง ทำให้สามารถหลีกเลี่ยงปัญหาที่เกิดจากการถ่ายโอนทางภาษาเจียงลอบที่เกิดขึ้นในการรับรู้อักษรภาษาจีนของผู้เรียนชาวไทยในระดับพื้นฐานได้

4. ด้านจิตวิทยาการเรียนการสอนอักษรจีน

เนื่องด้วยภาษาจีนนั้นถือเป็นภาษาที่มีความยากค่อนข้างมาก โดยเฉพาะการเขียนอักษรจีนซึ่งเป็นอักษรที่มีรูปแบบการเขียนที่ซับซ้อนแตกต่างจากระบบอักษรในภาษาอื่น ๆ อาทิ อักษรภาษาไทย ซึ่งเป็นอักษรบ่งบอกเสียง ใช้พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์มาประสมกันเป็นเสียงที่ต้องการและเชื่อมโยงไปยังความหมายใดความหมายหนึ่ง แต่อักษรจีนไม่สามารถนำอักษรมาประสมกันได้ดังเช่นอักษรภาษาไทย โดยผู้เรียนจำเป็นจะต้องจดจำตัวอักษรแต่ละตัวให้แม่นยำ ไม่ว่าจะเป็นรูปร่าง เสียงและความหมาย ทำให้ผู้เรียนมักจะมองว่าอักษรจีนเป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ภาษาจีนของตนเอง

ดังที่ไอ้เวย์ (艾威, 2016, p. 24) ได้ทำการศึกษาจากการให้ผู้เรียนตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้เรียนในห้องเรียนขนาดเล็กจำนวน 5 จาก 7 คน มองว่าภาษาจีนยาก โดยทั้ง 5 คนที่มองว่าสิ่งที่ยากที่สุดในภาษาจีนคืออักษรจีน และมีถึง 6 คนจาก 7 คนที่มองว่าอักษรจีนมีความสำคัญต่อการเรียนภาษาจีน สอดคล้องกับที่ แพรวา รัตนทยา (2564, p. 6) ได้ทำการศึกษาวิจัย

พบว่านักศึกษาชาวไทยที่เรียนภาษาจีนในระดับเริ่มต้นเห็นว่าทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ยากที่สุด เมื่ออักษรจีนมีความยากและเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ภาษาจีนเช่นนี้แล้ว ทำให้ผู้เรียนมักมีทัศนคติในเชิงลบต่ออักษรจีน

หลังจากมีการจัดการเรียนการสอนการเขียนอักษรพู่กันจีนแล้วพบว่าผู้เรียนเริ่มมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนอักษรจีนผ่านการเรียนรู้การเขียนพู่กันจีน โดยไอเวย์ (艾威, 2016, p. 25) ได้ทำการสำรวจจากผู้เรียนในห้องเรียนขนาดเล็กพบว่าผู้เรียน 5 คนจาก 7 คนชอบวิชาการเขียนอักษรพู่กันจีนและมองว่าการเรียนอักษรจีนผ่านการเรียนรู้เขียนอักษรพู่กันจีนดีกว่าการเรียนอักษรจีนในรูปแบบอื่น โดยผู้เรียนทั้ง 7 คนก็เห็นตรงกันว่า การรับรู้อักษรจีนของตนเองนั้นดีขึ้นกว่าเดิม นอกจากนี้ฮั่วหยี่ลี่ (易怀丽, 2018, p. 37) ก็ได้ทำการศึกษาวิจัยพบว่าจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนอนุบาลกาฬสินธุ์จำนวน 18 คน และคุณครูชาวไทย 2 คนที่เรียนวิชาการเขียนอักษรพู่กันจีน มีถึง 14 คนมองว่าหลังจากเรียนเขียนอักษรพู่กันจีนแล้ว การเรียนรู้อักษรจีนไม่ยากอีกต่อไป

สำหรับผู้เรียนภาษาจีนชาวต่างชาตินั้น นอกจากจะเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ในด้านการเขียนอักษรจีนแล้ว อีกนัยหนึ่งก็เป็นการนำเอาศิลปะการเขียนอักษรจีนมาผนวกรวมกับการเรียนรู้อักษรจีน ทั้งนี้เพื่อดึงดูดให้ผู้เรียนสนใจอักษรจีนมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่ออักษรจีนมากยิ่งขึ้นและลดความรู้สึกลายใจที่มีต่ออักษรจีนลง เป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้อักษรจีนให้แก่ผู้เรียน ส่งผลให้มีผลการเรียนรู้ในด้านอักษรจีนที่ดีขึ้น

ดังจะเห็นได้จากการศึกษาวิจัย ไอเวย์ (艾威, 2016, pp. 22-24) พบว่าในการทดสอบก่อนเรียนผู้เรียนทั้ง 7 รู้จักและรู้ความหมายของอักษรจีนเฉลี่ยเพียงร้อยละ 23.7 แต่ในการทดสอบหลังเรียนหลังจากการเรียนการสอนการเขียนอักษรพู่กันจีน ผู้เรียนทั้ง 7 คนรู้จักและรู้ความหมายของอักษร

จีนเฉลี่ยร้อยละ 81.69 อีกทั้งอินเสี่ยวหลี่ (殷小黎, 2015, p. 25) ได้ทำการศึกษาพบว่าหลังการทดสอบก่อนเรียนมีผู้เรียนจำนวนไม่ถึงครึ่งหนึ่งที่สามารถเขียนอักษรจีนได้อย่างถูกต้องตั้งแต่ 7 ตัวขึ้นไป และผู้เรียนบางส่วนเขียนอักษรอย่างถูกต้องไม่ถึง 4 ตัวอักษร หลังจากผ่านการเรียนเขียนอักษรพุ่กันจีนพบว่า มีผู้เรียนจำนวน 113 คนเขียนอักษรจีนทั้งหมดได้อย่างถูกต้อง ผู้เรียนจำนวน 189 คน เขียนอักษรได้อย่างถูกต้อง 6-8 ตัวอักษรและมีผู้เรียนจำนวน 76 คนที่สามารถเขียนอักษรได้อย่างถูกต้องจำนวน 5 ตัวอักษรหรือน้อยกว่า

นอกจากนี้ ยังมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนศิลปะการเขียนอักษรพุ่กันจีนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเขียนอักษรจีนได้อย่างถูกต้องและมีทักษะการเขียนอักษรที่ดีขึ้น รวมถึงสร้างเสริมองค์ความรู้ในด้านศิลปวัฒนธรรมจีนให้แก่ผู้เรียน อาทิ ในปี พ.ศ. 2558 สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ร่วมกับสถาบันวิจัยศิลปะไทย-จีน จัดแข่งขันเขียนอักษรพุ่กันจีนและวาดภาพจีนระดับอุดมศึกษา รวมถึงในปี พ.ศ. 2564 สถาบันขงจื่อ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ก็ได้มีการจัดประกวดการเขียนอักษรพุ่กันจีนและภาพวาดพุ่กันจีนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาด้วย เพื่อเป็นเวทีให้ผู้เรียนได้แสดงถึงความสามารถทางภาษาและศิลปวัฒนธรรมจีน โดยมีการมอบเงินรางวัลให้แก่ผู้เข้าแข่งขันที่ชนะเลิศด้วย

จะเห็นได้ว่า มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านการเรียนรู้อักษรจีนผ่านการเรียนการสอนศิลปะการเขียนอักษรพุ่กันจีน อีกทั้งผู้เรียนสามารถนำไปใช้แข่งขันเพื่อความเป็นเลิศและชิงรางวัลได้อีกด้วย เป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้การเขียนอักษรจีนให้กับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น ซึ่งนี่ถือเป็นจิตวิทยาในการเรียนการสอนที่ใช้แรงจูงใจภายนอกดึงดูด

ให้ผู้เรียนสนใจอักษรจีนและศิลปวัฒนธรรมจีนมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับที่เจ้าหยิงได้อธิบายไว้ว่า “แรงจูงใจภายนอกคือปัจจัยที่วางไว้เพื่อดึงดูดให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการมุ่งสู่เป้าประสงค์ในการเรียนรู้ เช่น การให้รางวัล ” (赵杨, 2015, p. 220)

จากที่กล่าวมาข้างต้น การนำเอาศิลปะการเขียนอักษรพู่กันจีนเข้ามาจัดการเรียนการสอนสามารถสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้อักษรจีนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดและทำให้ผู้เรียนสามารถบรรลุเป้าประสงค์ในการเรียนรู้ภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศได้อย่างราบรื่นขึ้น ตรงกับที่หวังเจียงได้อธิบายไว้ว่า “การนำศิลปวัฒนธรรมการเขียนอักษรพู่กันจีนเข้ามาในการเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาตินั้นเป็นการดึงดูดความสนใจของผู้เรียนให้มีความสนใจอักษรจีนมากยิ่งขึ้น ” (王江, 2018, บทคัดย่อ) รวมถึงผู้เรียนยังสามารถนำความรู้เหล่านั้นไปแสดงออกบนเวทีการแข่งขันเพื่อแสดงถึงความเป็นเลิศทางภาษาและศิลปวัฒนธรรมได้อีกด้วย นี่เป็นอีกบทบาทสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนอักษรจีนสำหรับผู้เรียนชาวไทยในระดับพื้นฐาน

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิเคราะห์ผู้เขียนพบว่า การเขียนอักษรพู่กันจีนมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนการสอนอักษรจีนสำหรับผู้เรียนชาวไทยในระดับพื้นฐานทั้งสิ้น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการสร้างเสริมความรู้ทางวัฒนธรรมอักษรจีนและศิลปวัฒนธรรมจีน การสร้างเสริมทักษะการเขียนอักษรจีน การแก้ไขข้อผิดพลาดในการรับรู้อักษรจีนของผู้เรียนชาวไทยและด้านจิตวิทยาการเรียนการสอนอักษรจีนในการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ โดยทั้งสี่ด้านที่กล่าวถึงข้างต้นมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนอักษรจีนเป็นอย่างมาก

โดยผู้เขียนขอเสนอวิธีจัดการเรียนการสอนโดยนำการเขียนอักษรพู่กัน
จีนมาใช้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อักษรจีนสำหรับผู้เรียนชาวไทยในระดับพื้นฐาน
ดังนี้

1) ผู้เรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

เนื่องด้วยในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาแตกต่างจากมีข้อจำกัด
ด้านเวลา โดย 1 คาบเรียนมีเวลาเพียง 50 นาทีเท่านั้น บางระดับชั้นเรียน
ภาษาจีนเพียง 2 คาบเรียนต่อสัปดาห์ หากเป็นแผนการเรียนอังกฤษ-จีนอาจ
มีเพียง 5-7 คาบเรียนต่อสัปดาห์ ทำให้ไม่สามารถแยกอักษรจีนและการเขียน
อักษรพู่กันจีนออกมาเป็นวิชาเฉพาะได้ ฉะนั้นผู้เขียนจึงเห็นว่าควรจัดการ
เรียนการสอนการเขียนอักษรพู่กันจีนในรูปแบบกิจกรรมระยะสั้น 3-4 สัปดาห์
สัปดาห์ละ 1-2 คาบเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้พื้นฐานที่จำเป็นของอักษร
จีน ได้แก่ ประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการอักษรจีนโดยสังเขป การเขียน
ลายเส้นพื้นฐานของอักษรจีน กฎเกณฑ์การเขียนอักษรจีน อักษรข้างที่พบ
บ่อยในภาษาจีนระดับพื้นฐาน โครงสร้างของอักษรจีนและผลงานอักษรศิลป์
ที่น่าสนใจของนักอักษรศิลป์ที่มีชื่อเสียง โดยในการเรียนการสอนนั้นควร
คัดเลือกอักษรจีนพื้นฐานและอาจสอดแทรกความเป็นมาของอักษรนั้นใน
รูปแบบของนิทานเพื่อดึงดูดให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในอักษรจีนมากขึ้น
ยกตัวอย่างเช่น ผู้สอนคัดเลือกอักษรจีนที่มีโครงสร้างต่างกันไปปรากฏอยู่ใน
แบบจารึกของนักอักษรศิลป์ โดยในที่นี้ผู้เขียนจะใช้อักษรที่ปรากฏอยู่บน
จารึกตัวเป่าถ่า¹⁰ (《多宝塔碑》) ของเหยียนเจินซิง¹¹ และในขณะเดียวกัน

¹⁰ จารึกตัวเป่าถ่า (《多宝塔碑》) เขียนขึ้นในปี ค.ศ. 752 โดยเหยียนเจินซิง มีทั้งหมด 34
แถว แถวละ 66 ตัวอักษร

¹¹ เหยียนเจินซิง (ค.ศ. 709-785) พื้นเพเป็นคนเมืองซีอานมณฑลส่านซี เป็นหนึ่งในสำนักอักษร
ศิลป์ตัวบรรจงที่มีชื่อเสียงของจีน ผลงานที่โดดเด่นคือจารึกตัวเป่าถ่า (《多宝塔碑》)

ก็ปรากฏในอักษรจีนระดับต้นในระบบ 3 ชั้น 9 ระดับ¹² ด้วย อาทิ “日、人 (อักษรโครงสร้างเดี่ยว)” “明、地 (อักษรโครงสร้างซ้ายขวา)” “多、書 [书] (อักษรโครงสร้างบนล่าง)” “近、道 (อักษรโครงสร้างล้อมรอบแบบครึ่งเดียว)” “同、問 [问] (อักษรโครงสร้างล้อมรอบสามด้าน)” “四、因 (อักษรโครงสร้างล้อมรอบ)” โดยอาจนำเอาเกร็ดความรู้ที่เกี่ยวข้องกับ วิวัฒนาการของอักษรจีนหรือการนำอักษรมาประกอบรวมกันเพื่อสื่อ ความหมายมาสอดแทรกในรูปแบบของนิทาน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถจดจำ ตัวอักษรได้แม่นยำและเกิดความสนใจอยากเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งผู้สอน ควรจะนำความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับอักษรจีนเหล่านี้ไปใช้ในวิชาภาษาจีนทั่วไป ด้วยเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้อักษรจีนจากพื้นฐาน และอาจจัดประกวดคัดลายมือ เพื่อชิงรางวัลถือเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้และฝึกฝนเพิ่มมากขึ้น

2) ผู้เรียนระดับอุดมศึกษา

ในระดับอุดมศึกษานั้นเนื้อหาที่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้นั้นจะมีความลึกซึ้ง มากยิ่งขึ้น ผู้เขียนเห็นว่าควรมีการบรรจุวิชาอักษรจีนและการเขียนอักษร พู่กันจีนเป็นวิชาบังคับ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจอักษรจีนอย่างลึกซึ้ง รวมทั้งยังเป็นการเรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมอักษรจีนและศิลปวัฒนธรรมจีน ด้วย โดยเนื้อหาควรจะเริ่มจากประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการอักษรจีน การเขียนอักษรรูปแบบต่าง ๆ ตามวิวัฒนาการอักษรจีนตั้งแต่อักษรเจี๋ยกู่เหว

¹² อักษรจีนระดับต้นในระบบ 3 ชั้น 9 ระดับ คืออักษรจีนในภาษาจีนระดับต้นที่ผู้เรียนต้องเขียน ได้จำนวน 300 ตัว ซึ่งระบุไว้ใน “มาตรฐานระดับภาษาจีนในการเรียนการสอนภาษาจีนระดับ นานาชาติ” 《〈国际中文教育中文水平等级标准〉发布》 ประกาศ ณ วันที่ 31 มกราคม 2564 โดยกระทรวงศึกษาธิการจีน เพื่อกำหนดมาตรฐานในการวัดระดับความรู้ ความสามารถทางภาษาจีนของผู้เรียนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ

จนถึงอักษรสี่¹³ การเขียนลายเส้นพื้นฐานในอักษรตัวบรรจง¹⁴ กฎเกณฑ์การเขียนอักษรจีน อักษรข้างในภาษาจีน โครงสร้างของอักษรจีนและการประดิษฐ์อักษร 6 แบบ¹⁵ แม้ว่าการเรียนการสอนในระดับนี้จะเป็นความเป็นวิชาการและลึกซึ้ง ผู้สอนก็ควรสอดแทรกเกร็ดความรู้หรือนิทานที่เกี่ยวข้องกับตัวอักษรจีนที่มีความน่าสนใจเพื่อดึงดูดให้ผู้เรียนสนใจมากยิ่งขึ้น รวมถึงควรให้ผู้เรียนได้ชื่นชมศิลปะการเขียนอักษรจีนของนักอักษรศิลป์ที่มีชื่อเสียง และเรียนรู้ความหมายในเชิงศิลปวัฒนธรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าถึงวัฒนธรรมจีนที่แฝงอยู่ในผลงานมากขึ้น

ถึงแม้ว่าการเขียนอักษรฟู่กันจีนจะมีบทบาทสำคัญหลายประการ แต่เนื่องจากในปัจจุบันยังมีข้อจำกัดหลายประการ ทำให้การเขียนอักษรฟู่กันจีนไม่สามารถที่จะจัดการเรียนการสอนให้บรรลุถึงเป้าประสงค์ได้ อาทิ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในศาสตร์ดังกล่าว ขาดหนังสือหรือตำราที่เหมาะสมกับผู้เรียนชาวต่างชาติโดยเฉพาะชาวไทย รวมถึงในประเทศไทยยังขาดการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนการเขียนอักษรฟู่กันจีน

¹³ เนื่องจากอักษรเฉาซุและสิงจุจำเป็นต้องมีความชำนาญในการเขียนอักษรตัวบรรจงในระดับหนึ่ง รวมทั้งมีวิธีการเขียนที่แตกต่างจากอักษรรูปแบบอื่น อีกทั้งมีความยากค่อนข้างมาก จึงไม่จำเป็นต้องให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการเขียน ผู้สอนเพียงสาธิตให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ก็เพียงพอแล้ว ส่วนอักษรรูปแบบอื่น ๆ นั้น เป็นพื้นฐานที่จะพัฒนาไปสู่อักษรไช่ซุ(ตัวบรรจง) ฉะนั้นผู้เรียนจึงจำเป็นต้องเรียนรู้

¹⁴ ควรเลือกรูปแบบอักษรตัวบรรจงแบบใดแบบหนึ่งจาก 4 นักอักษรศิลป์ที่มีชื่อเสียง ได้แก่ อักษรเหยียน (颜体) อักษรโอว (欧体) อักษรหลิว (柳体) หรืออักษรเจ้า (赵体)

¹⁵ การประดิษฐ์อักษร 6 แบบ ภาษาจีนเรียกว่า “六书” เป็นทฤษฎีการประดิษฐ์อักษรจีน 6 แบบ ได้แก่ อักษรลอกเลียนรูป (象形字) อักษรบ่งชี้ความ (指事字) อักษรผสมความ (会意字) อักษรรูปเสียงประสาน (形声字) อักษรยืมเสียง (假音字) และอักษรขยายความหรือยืมความ (转注字)

โดยเฉพาะในด้านความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันระหว่างการเขียนอักษรพู่กันจีนกับการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ

ฉะนั้น ผู้เขียนเห็นว่าควรมีการศึกษาวิจัยในศาสตร์นี้เพิ่มเติมเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนต่อไป อาทิ ศึกษาออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนการเขียนพู่กันจีนที่เหมาะสมกับผู้เรียนในระดับต่าง ๆ ศึกษาประโยชน์ของการเรียนการสอนการเขียนอักษรพู่กันจีนต่อการรับรู้ภาษาจีนของผู้เรียนชาวไทย รวมถึงควรมีการศึกษออกแบบและจัดทำตำราหรือหนังสือการเขียนอักษรพู่กันจีนสำหรับผู้เรียนชาวไทยด้วย อีกทั้งยังควรพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความสามารถในศาสตร์การเขียนอักษรพู่กันจีนเพิ่มเติม รวมถึงให้ความสำคัญกับวิชาที่เกี่ยวกับการเขียนอักษรพู่กันจีนและอักษรจีนมากยิ่งขึ้น เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอนอักษรจีนให้ดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรุงเทพมหานคร. (26 สิงหาคม 2558). *ม.ร. จัดแข่งขันเขียนตัวอักษรจีนและวาดภาพ*. กรุงเทพมหานคร.
<https://www.bangkokbiznews.com/pr-ews/biz2u/205285>
- กัวเสี่ยวอู่และตู้เสียง. (17 กรกฎาคม 2563). *สุนทรียภาพการคัดลายมือพู่กันจีน*. สยามรัฐออนไลน์. <https://siamrath.co.th/n/170349>
- คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. (2561). *คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต ศศ.บ*
https://admission.hcu.ac.th/Files/guide_2561/15x.pdf
- คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2558). *หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.*

2558). [http://www.east.human.ku.ac.th/2561/folder\[2\]/bachelor/professors-Chinese.pdf](http://www.east.human.ku.ac.th/2561/folder[2]/bachelor/professors-Chinese.pdf)

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2561). *หลักสูตรศิลปศาสตร*

บัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน (2561). <https://mis.cmu.ac.th>

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2560). *หลักสูตรศิลปศาสตร*

บัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560).

<http://www.human.ru.ac.th/images/document/course2560/CHI.pdf>

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2565).

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาตะวันออก วิชาเอกภาษาจีน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565).

<https://huso.kku.ac.th/th>

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ

เจ้าพระยา. (2560). *หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)*.

[https://aar.bsru.ac.th/images/curriculum/book/2560/bachelor/หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาภาษาจีน\(ปรับปรุง2560\).pdf](https://aar.bsru.ac.th/images/curriculum/book/2560/bachelor/หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาภาษาจีน(ปรับปรุง2560).pdf)

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2561). *รายละเอียดของ*

หลักสูตร หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561).

<https://arts.tu.ac.th/uploads/%20สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีน%20หลักสูตรปรับปรุง%20พ.ศ.2561.pdf>

- คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2561). *หลักสูตร
อักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน (หลักสูตรปรับปรุง 2561)*.
<https://www.arts.chula.ac.th/~sandbox/ba61/>
- เจษฎาภรณ์ ต้องเดช, และทวี สระนำคำ. (2564). ผลของการเรียนแบบ
ผสมผสานที่ใช้ร่วมกับแอปพลิเคชัน Chinese Strokes Order บน
อุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่เพื่อส่งเสริมทักษะการเขียนอักษรจีน
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. *วารสารจีนศึกษา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 14(1), 331-371. [https://so01.tci-
thaijo.org/index.php/CSJ/article/download/247533/1678
62/895009](https://so01.tci-thaijo.org/index.php/CSJ/article/download/247533/167862/895009)
- นริศ วศินานนท์, และสุกัญญา วศินานนท์. (2562). การศึกษาปัญหาการ
เขียนอักษรจีนผิดที่พบบ่อยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยหัว
เฉียวเฉิงมิงพระเกียรติ. *วารสารรามคำแหง*, 38(1), 85-100.
[https://so05.tci-thaijo.org/index.php/huru/article
/view/195237](https://so05.tci-thaijo.org/index.php/huru/article/view/195237)
- แพรวา รัตนทยา. (2564). การศึกษาแรงจูงใจและกลวิธีการเรียนภาษาจีน
ของนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้. *วารสารการจัดการและพัฒนา
ท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 1(1), 9-1.
[https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jclmd_psru/article
/view/246787](https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jclmd_psru/article/view/246787)
- มติชนออนไลน์. (15 ธันวาคม 2561). *นิทานสุภาษิตจีน (136) 成语故事(一百三十六)*. มติชน. [https://www.matichon.co.th/education
/news_1272813](https://www.matichon.co.th/education/news_1272813)

เอกณัฐ สวัสดิ์ทิพย์. (ม.ป.ป). *ฮั่นกี้ล : อักษรเกาหลี*. สำนักพิมพ์ภาษาและวัฒนธรรม. https://www.tpapress.com/knowledge_detail.php?k=77

สำนักวิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. (2563). *โครงสร้างหลักสูตรหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมจีน*. <https://reg.mfu.ac.th>

Bachelor of Arts, Mahidol University. (2022). *Student Handbook 2022 Bachelor of Arts Program in Chinese (International Program)*. <https://muic.mahidol.ac.th/eng/programs/undergraduate-programs/>

Thaveewatanaseth, N., & Jiang, X. (2015). Influence of Thai-English Bilingual Writing System Rules to Learning Chinese Characters. *AJE*, 1(1), 111-128. https://aje.dusit.ac.th/upload/file/Flie_journal_pdf_10-01-2017_140147.pdf

艾威. (2016). 《基于语境的泰国初级水平学生汉字书法教学设计研究》——以泰国北碧府 Tharuepittayakhom School 的书法教学实践为例. 硕士学位论文 汉语国际教育专业, 广东外语外贸大学.

蔡莉莉. (2019). 《外国学生汉字部首书写偏误分析及部首教学对策研究》. 硕士学位论文 国际教育专业, 江西师范大学.

陈家庚. (2020). 《泰国醒民学校孔子课堂小学汉字书法教学实践探究》. 硕士学位论文 国际教育专业, 西安石油大学.

- 曹悦. (2020). 《泰国初级汉语水平小学生汉字笔画书写偏误研究》——以甲米府桑通学校四年级学生为例. 硕士学位论文 国际教育专业, 内蒙古师范大学.
- 范斌. (2005). 《中国书法理论技法与作品欣赏》. 杭州: 浙江大学出版社.
- 方鸣. (2013). 《中国书法》. 北京: 中国华侨出版社.
- 冯雪林书法. (2020). 《佛书法字 佛书法作品图片大全 佛字书法作品欣赏 佛光普照万家兴》(Online). <https://bit.ly/佛书法字>, 搜查日期为 2022 年 05 月 13 日.
- 郭树森. (2018). 《泰国零基础水平学生汉字习得研究》——以攀牙职业技术学院为例. 硕士学位论文 国际教育专业, 广西民族大学.
- 韩莹. (2012). 《对外汉语中的文化课教学研究》——以广西医科大学为例. 专业学位研究生学位论文 汉语国际教育专业, 兰州大学.
- 黄露. (2021). 《对外汉语初级阶段汉字与书法综合课教学设计——以〈HSK 标准教程〉初级汉字为例》. 硕士学位论文 国际教育专业, 北京外国语大学.
- 黄铭心. (2017). 《泰国艺术大学学生汉字学习情况调查与偏误分析》. 硕士学位论文 国际教育专业, 华中师范大学.
- 黄汝婷. (2016). “传承汉字文化翰墨走进校园——一种可行性书法课堂教育的路径构思.” 《文教资料》, 63-64.
- 华夏万卷. (2018). 《颜真卿多宝塔碑》. 长沙: 湖南美术出版社.
- 江新. (2003). “不同母语背景的外国学生汉字知音和知义之间关系的研究.” 《语言教学与研究》, 6, 51-57.
- 刘家彤&谢祥娟. (2017). “浅析翰墨书法与汉字文化” 《才智》, 197.
- 吕叔湘. (1980). 《语文常谈》. 2018(3). 北京: 生活、读书、新智三联书店.

- MFU 孔院. (2021). 《2021 年清莱地区中小學生及大学生中国书画暨摄影大赛开始报名啦! 》(Online). <https://bit.ly/3T0ORic>, 搜查日期为 2022 年 08 月 19 日.
- MFU 孔院. (2021). 《皇太后大学孔子学院成功举办第二届孔院书画暨摄影大赛》(Online). [https:// https://bit.ly/3T0ORic](https://bit.ly/3T0ORic), 搜查日期为 2022 年 08 月 19 日.
- 任晓明. (2012). “对外汉语教学中汉字书法的文化价值刍议”《三峡大学学报》, 6, 113-116.
- 上海世纪出版集团. (2004). 《中国传统文化和语言》(增补版). 上海: 上海教育出版社.
- 王江. (2018). 《中国书法在对外汉字教学中的应用研究》. 硕士学位论文 书法专业, 沈阳师范大学.
- 徐玥. (2016). 《对跨文化视角下针对泰国学生汉语书法教学的设计》——以泰国东北 Dongmaifai Wittaya 中学初级汉语水平学生为例. 硕士学位论文 国际教育专业, 西安外国语大学.
- 易怀丽. (2018). 《泰国小学汉语专业班〈书法〉课程设计》——以加拉信小学五(5)班为例. 硕士专业学位论文 汉语国际教育专业, 安阳师范大学.
- 殷少黎. (2015). 《书法教学在泰国中学汉字教学中的应用》——以泰国达陆纳中学为例. 硕士研究生学位论文 汉语国际教育专业, 云南大学.
- 曾金湖. (2020). “小学语文教学中书法育人策略探究.”《书教》, 12, 50-51.
- 张楷泓. (2020). 《中国书法在泰国职业学校的教学设计分析》——以南邦职业学院为例. 硕士学位论文 国际教育专业, 云南师范大学.

- 赵杨. (2015). 《第二语言习得》. 北京: 外语教学与研究出版社.
- 中国教育部. (2011). 《教育部关于中小学开展书法教育的意见》
(Online). <https://www.gov.cn>, 搜查日期 2021 年 9 月 22 日.
- 中国教育部. (2013). 《教育部关于印发〈中小学书法教育指导纲要〉的
通知》 (Online). <https://www.moe.gov.cn>, 搜查日期 2021 年 9
月 22 日.
- 中国教育部. (2020). 《〈国际中文教育中文水平等级标准〉发布》
(Online). <https://www.moe.gov.cn>, 搜查日期 2022 年 10 月 27
日.
- 周旭东. (2006). 《泰国学生汉字习得研究》——以 Walailak 大学为例. 硕
士研究生学位论文 语言学及应用语言学专业, 江西师范大学.